DIEVO TARNAS

ARKIVYSKUPAS

JURGIS MATULAITIS

(Matulevičius)

Nihil obstat

Stanislaus Saplys MIC
Censor Deputatus

Imprimatur

†Henricus J. O'Brien
Archieppus Hartfordiensis
die 27 Octobris 1953

Parengė Kun. Dr. J. Vaišnora MIC
Išleido Nek. Pr. Seserys
Putnam, Conn. 1953.

KANONIZACIJOS BYLĄ PRADĖJUS

Pasaulio katalikų spaudoj plačiai nuskambėjo žinia, kad 1953 m. gegužės 15 d. Romos Kūrija, popiežiui Pijui XII leidus, pradėjo lietuvio arkivyskupo beatifikacijos bylą.

Kas tas lietuvis arkivyskupas? Koks jo gyvenimas, kokie darbai, kokia jo dvasia?

Tai yra Jurgis Matulaitis (Matulevičius), Vilniaus vyskupas, apaštalinis Lietuvos vizitatorius, Marijonų vienuolijos atnaujintojas ir generolas ir Marijos Nekalto Prasidėjimo Seserų vienuolijos įsteigėjas, miręs 1927 m. sausio 27 d. Kaune, Lietuvoj.

Ši knygelė yra trumpas jo gyvenimo atpasakojimas ir jo dvasios praskleidimas.

GYVENIMO BRUOŽAI

Arkivyskupas Jurgis gimė 1871 m. balandžio 13 d. Lūginės kaime, netoli Marijampolės, Lietuvoj. Marijampolė buvo senųjų marijonų (Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolių) centras. Šis centras buvo ir vienintelis marijonų vienuolynas, o vienuolijos generolas — Jurgis Čėsna. Šis garbingas senelis pakrikštijo būsimąjį marijonų atnaujintoją taip pat Jurgio vardu.

Jurgio tėvai buvo ūkininkai. Tėvas Andrius buvo su visais sugyvenamas, duosnus vargšams ir nuoširdžiai tikintis. Motina Uršulė, iš namų Matulytė, buvo išmintinga, pamaldi moteris ir gera motina. Jiedu išaugino keturis sūnus ir tris dukteris. Jurgis buvo aštuntasis jų vaikas — pats jauniausias.

Jurgis neilgai tesidžiaugė tėvų globa. Po trijų ir pusės metų mirė tėvas, o po de-

šimties — paliko jį našlaičiu motina. Kiti broliai buvo apleidę namus: Feliksas raštininkavo valsčiuje, Vladas išėjo užkuriom į kitą ūkį, o Andrius studijavo Maskvos universitete. Seserys Magdelena ir Marija buvo ištekėjusios, o netrukus išėjo už vyro ir Emilija.

Našlaitis Jurgis liko pas brolį Joną, kuris paveldėjo tėvo ūkį. Jonas tuoj vedė, paskendo savo šeimos ir ūkio rūpesčiuose ir mažuoju savo broliu mažai besirūpino.

Jurgis buvo gabus vaikas. Jis lankė Marijampolės mokyklą, bet kasdien turėjo ten nueiti ir pareiti pėsčias. Grįžęs dar turėdavo padėti prie namų bei ūkio ruošos. Darbo jis nesibaidė, bet dėl to trukdėsi jo mokslas.

Vieną vasarą parvyko atostogų iš Maskvos brolis studentas Andrius. Jis pastebėjo, kad Jurgis turi šviesų vaiko protą ir mėgsta knygas. Andrius pradėjo jį ruošti į gimnaziją.

Rudenį 1882 metais Jurgis išlaikė egzaminus į I klasę. Toj klasėj jis rado drau-

gą — Justiną Staugaitį, būsimąjį Telšių vyskupą. Šis vėliau rašė, kad "Jurgutis buvo malonus ir kuklus vaikas."

Ir gimnazijos pirmąsias klases Jurgis lankė iš namų. O namie buvo visokio darbo. Vasarą jis ganydavo gyvulius, eidavo arti ar šienauti. Rudenį saugodavo sodą, o kartais drėgną naktį pramigdavo ant žemės. Žiemą tekdavo jam pašerti gyvulius, o jei buvo koks pavojus — ten pat tvarte praleisdavo ir naktį.

Šaltis ir drėgmė ilgainiui pakirto jauno Jurgio jėgas. Jis pradėjo jaust skausmą kojoje. Motina ar tėvas būtų pastebėję, kad Jurgis atrodo pavargęs, išbalęs ir nelinksmas. Brolis ir brolienė to nepastebėjo, nes jų akys daugiau žvelgdavo į savo vaikų veidelius.

Jurgis niekam nesiskundė, nei vienu žodžiu neprasitarė, kad jis daug kenčia. Tik gimnazijos draugai liudija, kad jis tuo metu po pamokų dažnai užeidavęs į bažnyčią. Jie matydavę jį einantį kryžiaus ke-

lius. Tylėdamas ir niekam nesiskųsdamas, Jurgis mokėsi iš kenčiančio Mokytojo.

Kojos skausmai didėjo, o penktoj klasėj atsivėrė žaizda. Teko mesti mokslą ir pasilikti namie. Vaikščioti jis begalėjo tik lazdomis pasiremdamas. Tada dar niekas neįtarė, kad Jurgis turi kaulų džiovą.

Liga buvo sunkiai pagydoma. Reikėjo geros priežiūros, kantrybės ir laiko.

Bėgo metai ir antri be didesnių vilčių. Fizinį skausmą didino dvasinis. Vienmečiai kaimo draugai nebuvo jam bičiuliški. "Žiūrėkit, eina šlubis!" — sakydavo jie vienas kitam. Ir brolis mažai jį užjautė, tik brolienė negailėjo jam geresnio valgio ir drabužio.

Jurgis buvo ramus, protingas ir rimtas. Suaugę kaimynai už tai jį gerbė, mėgo jį pakalbinti. "Bet kas iš to!" — galvojo jie su užuojauta. — "Jis sunyks šioj kaimo sodyboj".

Bet Dievo Apvaizda neleido jam sunykti. Vieną vasarą, 1889 metais, atvyko į svečius dėdė Jonas Matulaitis, kuris bu-

vo mokytojas Kielcų gimnazijoje, Lenkijoj. Jurgis jam padarė gerą įspūdį, ir jis, grįždamas Lenkijon, pasiėmė jį su savim.

Dėdė pasiryžo jį globoti, gydyti ir leisti į mokslą. Gimnazija buvo čia pat, dėlto dėdė jį tuoj įstatė į augštesnę klasę. Dėdė jau buvo sulenkinęs savo pavardę, tad ta pačia pavarde — Matulewicz — užrašė mokykloj ir Jurgį.

Dėdė buvo geras lotynų kalbos žinovas. Jurgis, jo padedamas, greit išmoko šios kalbos ir ypač pamėgo didžiojo Romos kalbėtojo Cicerono raštus. Jis pasidarė geriausias lotynų kalbos mokinys visoj savo klasėj. Ir šiaip jis buvo vienas pirmųjų mokinių.

Iš gimnazijos jis pasiprašė leidžiamas į kunigų seminariją, kuri buvo tuose pačiuose Kielciuose. Tam pritarė ir dėdė ir jo brolis kun. F. Matulaitis, buvęs klebonu Piasiečnoj, netoli Varšuvos.

Kunigų seminarijoj Jurgis buvo stropus, pamaldus, visų mėgiamas. Bet po 2 metų (1893) rusų valdžia šią seminariją

uždarė. Jurgiui teko vykti į Varšuvą ir čia baigti (1895) kunigo mokslus.

Varšuvos seminarijos vadovybė pastebėjo, kad Jurgis yra ne tik gabus, bet ir gilios dvasios. Dėl to jis buvo pasiųstas toliau mokytis į Petrapilio dvasinę akademiją. Čia Jurgis baigė mokslą aukščiausiais pagyrimais ir 1898 m. gruodžio 31 d. buvo įšventintas kunigu.

Grįžo vėl į Kielcių vyskupiją. Buvo paskirtas kaimo parapijos vikaru. Sąlygos nebuvo geros: valgis menkas, o butas drėgnas. Kaulų džiova vėl atsinaujino.

Pasiskolinęs pinigų, Jurgis buvo priverstas išvažiuoti į Vokietiją (Kreuznachą) gydytis. Sveikata negerėjo, tad persikėlė į Šveicariją. Apsigyveno prie Šv. Jono bažnyčios Freiburge. Čia už butą ir valgį ėjo vikaro pareigas. Butas buvo prie pat upės — drėgnas, dėl to skausmai rankoje ir kojoje pasidarė nepakenčiami. Teko gulti į ligoninę ir būti operuojamam. Po operacijos jam teko nešioti geležinius rėmus ant rankos ir kojos, ir taip visą gyvenimą.

Friburge jis pradėjo lankyti universitetą, o 1902 m. jį baigė teologijos daktaro laipsniu.

Grįžo vėl į savo vyskupiją ir buvo paskirtas kaimo vikaru, o po kiek laiko — kun. seminarijos profesorium.

Seminarijoje Jurgio sveikata vėl pablogėjo. Teko vykti į Varšuvą gydytis. Pinigų neturėjo, tad pasirinko paprastą darbininkų ligoninę. Gydymas užtruko. Priežiūra nebuvo gera. Jurgio sveikata ėjo vis blogyn, ir jis pradėjo ruoštis mirčiai. Bet ir čia Dievo Apvaizda rado jam išeitį.

Varšuvoj buvo garsi mergaičių gimnazija — institutas diduomenės vaikams. Šį institutą įsteigė ir globojo grafaitė Plateraitė. Ji buvo žinoma ir kitais labdaringais darbais. Ir štai, kažkas jai pranešė, kad vienoj priemiesčio ligoninėj nepagydomai sergąs kunigas, visų užmirštas, bet kažkuo nepaprastas, be to, labai mokytas. Ji paėmė tą kunigą — Matulaitį iš ligoninės, apgyvendino savo mokyklos rūmuose,

aprūpino vaistais, apmokējo gydytojus ir taip išgelbējo jį nuo mirties.

Atsidėkodamas savo geradarei, kun. Jurgis apsiėmė jos gimnazijoje mokytojauti. Dar negalintį pavaikščioti, jį du vyrai atvesdavo į klasę. Mokykla pajuto, kad šis kunigas jai duoda ne tik gilų religijos mokslą, bet ir savo pavyzdžiu švieste šviečia.

Pasveikęs, Matulaitis ėmėsi darbo su Varšuvos darbininkais. Jis suorganizavo juos į katalikišką sąjungą, skaitė jiems paskaitas, rengė kursus. Į tą sąjungą jis subūrė keletą dešimtų tūkstančių narių. Jis tapo jų vadu ir tėvu.

Garsas apie žmogų greit sklinda. Ir apie kun. Jurgį pradėta plačiai kalbėti, kad jis esąs gabus visuomenininkas ir sociologas. Šis garsas pasiekė net Rusijos Petrapilį. Čia dvasinėj akademijoj prireikė sociologijos profesoriaus, ir 1907 metais, palikęs Varšuvą, kun. Matulaitis turėjo išsikelti į Petrapilį.

Petrapilyje jis profesoriavo ketvertą metų. Ir čia jo šviesa spindėjo. Buvo paskirtas dar akademijos vice-rektoriumi. Iš šios vietos jo kelias vedė į vyskupo sostą.

Bet kun. Jurgiui rūpėjo ne sava garbė, o Dievo. Jis pasiryžo atnaujinti vienuoliją, kuri Lietuvoj, Marijampolėj, buvo rusų jau baigiama marinti.

Jo krikštytojas kun. Čėsna jau buvo miręs. Liko vienas paskutinis marijonas kun. Vincas Senkus. Su šiuo seneliu, parvykęs vasarai namo, kun. Matulaitis sutarė, kad jis bus pirmas naujasis marijonas. 1909 metais jis pats nuvyko į Romą ir Šv. Sostas jam leido padaryti vienuoliškuosius įžadus be novicijato. Kitiems metams jis parengė naujus marijonų vienuolijos įstatus, kuriuos Šv. Sostas 1910 patvirtino. 1911 metais mirė kun. Senkus, paskutinis generolas, ir Matulaitis tapo šios atnaujintos vienuolijos pirmuoju generolu.

Visa tai buvo daroma slaptai, nes viešai veikti neleido rusų valdžia. Bet pačiame rusų centre, Petrapily, Matulaitis su-

rinko būrį draugų — tokių pat slaptų būsimų marijonų ir įsteigė jiems novicijatą.

Rusų valdžia viską sekė, ir buvo pavojus, kad atseks ir šį Matulaičio planą. Dėl to jis atsisakė Akademijos profesoriaus ir vice-rektoriaus pareigų ir su savu slaptu novicijatu persikėlė į Šveicarijos Friburgą.

1913 m. su dviem marijonais jis atvyko į Jungt. Amerikos Valstybes ir čia padarė pradžią marijonų veiklai. Pirmąjį pasaulinį karą Matulaitis praleido Lenkijoje ir čia atgaivino lenkų marijonus, kurie jau buvo išmirę. 1918 m., kai Lietuva pasiskelbė nepriklausoma, jis grįžo į Marijampolę ir čia pradėjo viešą Lietuvos marijonų veiklą; šalia marijonų čia pat Marijampolėj, jis įsteigė Marijos Nekalto Prasidėjimo Seserų vienuoliją.

Tų pačių 1918 metų rudenį jis buvo atitrauktas nuo savo didžiojo plano (vienuolijų). Gruodžio 1 d. Kaune jis buvo įšventintas vyskupu ir paskirtas valdyti Vilniaus vyskupiją. Vilniuje išbuvo septy-

nerius metus pačiose sunkiausiose sąlygose. Dėlto jis kartais vadinamas vyskupu - kankiniu.

1925 m. jis atsisakė iš Vilniaus vyskupo pareigų ir nuvyko į Romą. Tada pop. Pijus XI jį pasiuntė į Lietuvą tvarkyti Bažnyčios reikalų. Čia jis įkūrė Lietuvos Bažnytinę Provinciją, parinko vyskupus penkioms vyskupijoms, parengė Lietuvos sutartį su Vatikanu.

1926 m. jis spėjo dar kartą atvykti į Jungtines Amerikos Valstybes, sustiprinti savuosius marijonus ir aplankyti lietuvių parapijas. Bet netrukus, grįžęs į Lietuvą toliau tęsti savo darbą, staiga susirgo, buvo operuojamas apendicitas ir 1927 m. sausio 27 d. mirė.

ŠVENTUMO ŽENKLAI

Jurgis Matulaitis jau 1910 metais rašė savo dienoraštyje: "Kristaus gyvenimo tikslas turi tapti mano gyvenimo tikslu, jei iš tikrųjų noriu eiti šventųjų pėdomis."

Jis troško būti šventuoju. Jo šūkis buvo: "Visame kame Dievo jieškoti, viską dėl didesnės Dievo garbės daryti, į viską Dievo dvasią įnešti ir viską ja perimti."

Kitas jo šūkis buvo: "Kristui ir Bažnyčiai!" Jis rašė: "Kiekvienas iš mūsų turi laisvu noru, visiškai savęs išsižadėjęs, pilnai atsiduoti ir pasišvęsti Bažnyčiai." Bažnyčia jam buvo Kristaus troškimų išsipildymas. Kaip galima jos nemylėti, jei Kristus dėl jos dirbo, vargo, kentėjo ir mirė?

Matulaičio meilė Bažnyčiai virto jo malda: "Šventoji Katalikų Bažnyčia, tikroji Kristaus karalystė ant žemės, karš-

čiausiai mano numylėtoji! Jei tave užmiršču, tegul būna užmiršta mano dešinė. Tegul mano liežuvis pridžiūsta prie gomurio, jei aš tavęs neatsiminčiau, jei aš tavęs nelaikyčiau savo mieliausia motina, visų didžiausia mano linksmybe!" (1910. 10. 27.).

Po Dievo ir Bažnyčios Matulaičio meilė krypo į žmogų. Jis susidūrė su įvairių tautų žmonėmis, bet jam, kaip Šv. Pauliui, nebuvo nei graiko, nei žydo. Jis tarnavo lygiai visiems: Šveicarijoje vokiečiams ir prancūzams, Lenkijoje lenkams ir baltgudžiams, Petrapilyje rusams. Jis iškilo virš savo tautos. Tik dėl šių savybių jis galėjo septynerius metus išbūti Vilniuje, tame tautų širšyne.

"Kai Dievo meilė yra įžengusi į mūsų širdį, — rašė jis, — tada joje taip erdvu pasidaro, kad visi žmonės, be jokių skirtumų ar luomų, ar tautos, į ją sutelpa... Tada, ištikrųjų, pradedi jausti, kad visi žmonės broliai, o žmonija — tai tik viena šeima. Ir pradedi savo karšta širdimi vi-

sus apglėbti, imi visus prie savo širdies maloniai glausti. Įmanytum — visą savo kraują po lašelį atiduotum, kad tik tuos brolius, tą Dievo šeimynėlę prie Dievo atvedus, prie Bažnyčios, su Kristum juos suvienyjus" (1910. 11. 17).

Matulaičiui tiko prancūzų rašytojo Henry Gheon žodžiai: "Didžiausia širdis yra šventojo širdis, nes joje telpa ne tik Dievas, bet ir visi žmonės."

Žmonės juto, kad tas kuklus kunigas slepia savyje didelę dvasią. Jie ėmė jam siūlyti garbingas vietas, žadančias gražią karjerą. Bet jis nuo viso to šalinosi ir slėpėsi.

Petrapily buvo planuojama jį paskirti rektorium ir vyskupu. Jis tai pajuto ir išvyko į Šveicarijos Friburgą ir pasislėpė savo įkurtame vienuolyne.

1911 m. jis nuvyko į Romą ir sužinojo, kad ruošiama jį paskirti augštu Konsistorinės Kongregacijos pareigūnu Rytų Europos Bažnyčios reikalams. Susirūpinęs tarėsi su patikimais asmenimis. Visi jį

sveikino, sakė būsianti iš to nauda ir Bažnyčiai ir jo vienuolijai. O jis keliaklupšč̃ias ėjo po Romos bazilikas ir maldavo Dievą atitolinti nuo jo šią "nelaimę". Pasakęs griežtą *ne*, jis išvyko iš Romos.

Bandė užsidaryti gimtosios Marijampolės vienuolyne. Bet ir čia jį surado, per jėgą ištraukė ir pasodino į Vilniaus vyskupo sostą. Iš čia jis taip pat pasitraukė, norėdamas atsidėti tik savo vienuolijoms. Nuvyko į Romą, pradėjo kurti marijonų centrą, bet ir vėl pats popiežius jį iškėlė aikštėn, papuošė arkivyskupo titulu, apdovanojo apaštališkojo vizitatoriaus galiomis ir pasiuntė į Lietuvą steigti Bažnytinės Provincijos.

Visa tai įvyko su tuo, kuris štai ko troško: "Jei valia prašyti, tai duok, Viešpatie, kad aš būčiau Tavo Bažnyčioje nelyginant ta mazgotė, skuduras, kuriuo viską valo, o suvartoję meta šalin kur į tamsiausį kampą. Tegul ir aš taip tapčiau sunaudotas ir suvartotas, kad tik Tavo Bažnyčioje būtų nors koks kampelis geriau išvalytas, kad

tik Tavo namuose būtų šiek tiek švariau ir skaisčiau. Tegul paskui mane meta kur, kaip tą skudurą, suterštą, sunešiotą. Duok, kad aš būčiau paniekintas, kad susinešiočiau, sudilčiau, kad tik Tavo garbė augtų, platintųsi, kad tik tuo prisidėčiau prie Tavo Bažnyčios tarpimo" (1911. I. 13).

Jo noras buvo išklausytas: jis išvalė dulkes iš Lietuvos Bažnyčios ir tapo tos tarnybos auka.

Šiandie vartome jo kišeniuje nešiotas ir rūpestingai nuo pašalinių akių saugotas knygeles — jo dienoraščius. Tenka stebėtis tų užrašų paprastumu ir to žmogaus giliu įžvelgimu. Ką kiti šiandien bando įgyvendinti, tai Matulaitis jau prieš 40 metų galvojo, svarstė, darė planus. Pavyzdžiui 1911. 3. 5 jis rašė:

"Šiandie reikėtų supopuliarinti apaštalavimo darbas, tikėjimo skelbimas, platinimas ir apgynimas. Reikėtų į tą darbą įtraukti platesnės žmonių masės... Kunigas negali visur aprėpti, kad ir norėtų. Dvasiškiams pagalbon turi ateiti pasauliečiai.

Jie turi prisidėti prie svarbių svarbiausio darbo — tikro katalikiško mokslo skelbimo. Jie galėtų įeiti visur: į pavienius namus, į dirbtuves, į visokias įstaigas, ne tik pas tikinčius, bet ir pas netikinčius, ne tik pas katalikus, bet ir pas nekatalikus. Visur jie galėtų įnešti tikrą mūsų tikėjimo šviesą ir parodyti tikrą krikščioniškų dorybių pavyzdį."

Ar tai nėra katalikiškoji akcija, beveik panašiais žodžiais apibudinta, kaip tai yra padaręs pop. Pijus XI? Kas žino, ar apie tai Matulaitis nėra kalbėjęs su mons. Ratti, kai tas buvo Lenkijoj nuncijum? Būsimasis popiežius keletą kartų lankėsi Vilniuje pas Matulaitį, o šis pas jį Varšuvoje. Tapęs popiežium, mons. Ratti jau pirmoje savo enciklikoje paskelbė Katalikiškąją Akciją. Toje enciklikoje jis paminėjo ir savo lankymąsi Vilniuje — pasimelsti prie Aušros Vartų Dievo Motinos, kur vyskupu buvo Matulaitis.

Apvaizda vedžiojo Matulaitį toli nuo Lietuvos. Jis tik atsitiktinai galėjo pasiro-

dyti tėvų žemėje. Bet jo, jauno kunigo profesoriaus pamokslai, pasakyti gimtoje Marijampolėj, liko lyg marmure iškalti žmonių atmintyje. Kaune 1909 m. jis vedė socialinius kursus, ir tai davė pagrindus Lietuvos krikščioniškajai socialinei programai. Jis vadovavo keletą rekolekcijų kunigams Kaune ir Marijampolėje, ir ne vieną kunigą padarė tikru Kristaus Bažnyčios kariu. Pamokslai ir paskaitos Amerikos išeivių tarpe (kurių jis 1926 m. pasakė apie 200) sustiprino jų dvasią. Septynerių metų vyskupavimas Vilniuje bent moraliai stiprino to krašto lietuvius jų kovoje už savo teises. Pagaliau neilgai trukęs apaštališkojo vizitatoriaus darbas Kaune įstatė Lietuvos bažnytinį gyvenimą į naujas palaimingo veikimo vėžes.

Štai ir viskas, ką Matulaitis davė Lietuvai. Bet jis paliko už granitą stipresnį savo veiklos paminklą — dvi vienuolijas, kurios toliau puoselėja ir ugdo jo idealą. Toms vienuolijoms jis pats nubrėžė veiklaus darbo ir maldos gaires.

Matulaitis nepaliko daug raštų. Tie raštai, kuriuos jis parašė, yra skirti daugiausia jo dvasios vaikams — vienuoliams. Bet jis negailėjo gyvo žodžio. Kalbėjo visiems, kas tik jo prašė: profesoriams, studentams, darbininkams, tarnaitėms, kunigams ir pasauliečiams. Kan. Tumas Vaižgantas apie jį sako:

"Kalbėjo įtikinamai, nes buvo jaučiama, kad jis tiki tuo, ką sako, tiki giliai savo Siuntėju — Kristumi ir jaučia tebeveikiančią Jo galybę savyje, visuomenėje. Vyskupo Jurgio kalbose nebuvo užpakalinės minties. Jis nebandė religiją panaudoti kuriam pašaliniam tikslui: politikai, nacionalizmui, partijai" *(Arkiv. J. Matulevičius, psl. 132)*.

Kas su juo susidūrė, matė, kad turi reikalo su nepaprastu žmogum, nors jis buvo toks paprastas ir mielas. Žmonės tikėjosi, kad jis įkvėps jiems kažkokio gėrio, palaimos, juos pakels, paguos, sustiprins.

Tas tikėjimas juo labiau stiprėjo po jo mirties. Žmonės kalbėjo, kad jis buvo šven-

tas, dėlto daug kas į jį meldėsi ir daug kas buvo išklausytas.

Melskim Švenčiausiąją Trejybę, kad jo kanonizacijos byla greičiau praeitų, kad jo garbė, dar mūsų akims regint, sušvistų mūsų bažnyčių altoriuose.

*

Švenčiausioji ir nedalomoji Trejybe, kuri Tau ištikimai tarnaujančių širdyse buveinę apsirenki ir po mirties jų nuopelnus tinkamai atlygini, suteik, meldžiame, kad Tavo tarnas Arkivyskupas Jurgis, kuris Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos globos remiamas, apaštališkuoju uolumu Tavo Bažnyčiai ištikimai yra tarnavęs, altorių garbe kuo greičiau būtų vertas apvainikuoti. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Tėve mūsų, Sveika Marija, Garbė Dievui.